

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

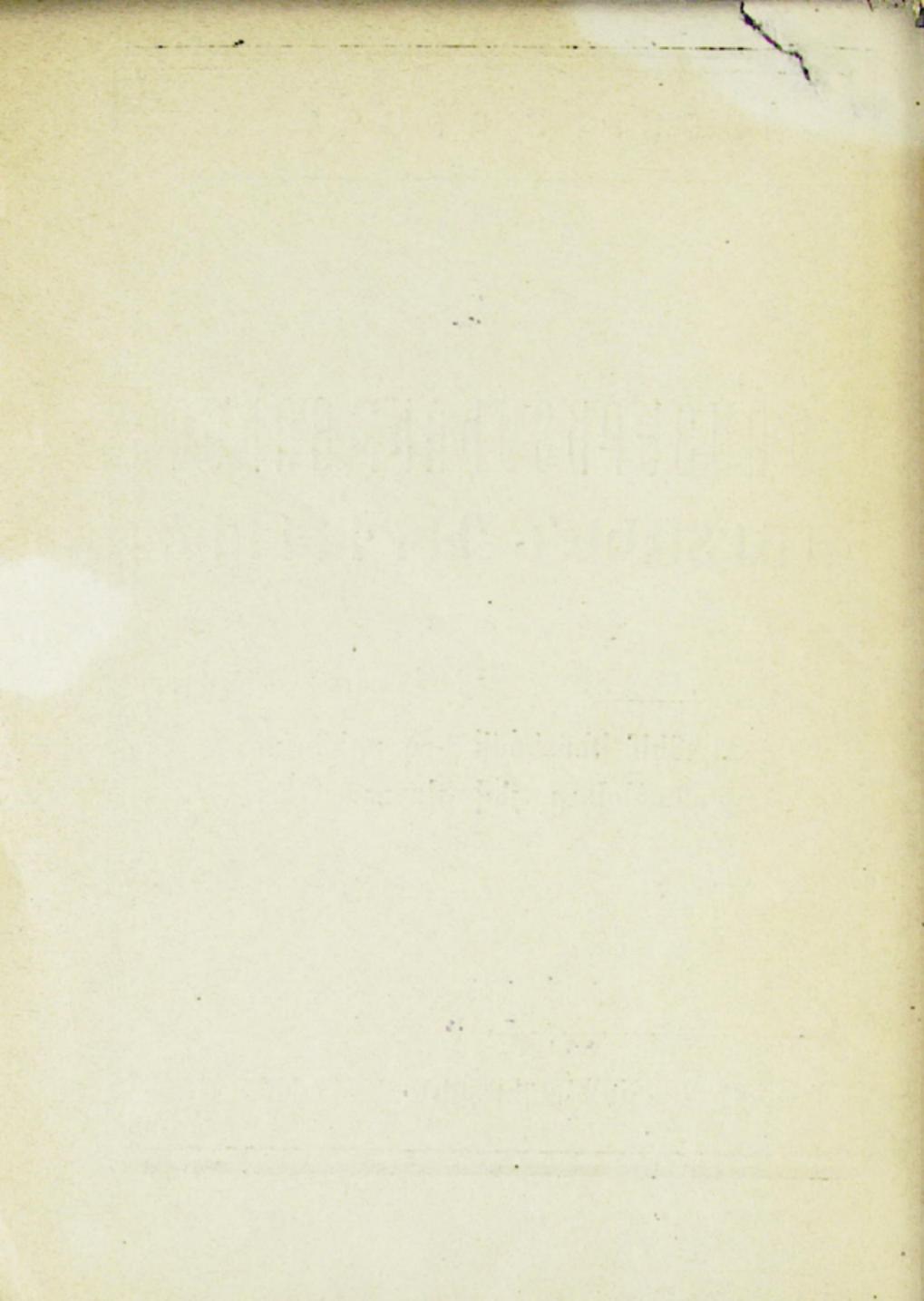
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԿՈՄՅԵՐԻՏ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԴԻՐՔԵՐՈՒՄ

ՀԱԿՑԵՄ Կենսկոմի 3-րդ պլենումի
բանաձեվերը յեզ վորումները

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ. ՅԵՐԵՎԱՆ - 1930

ԿՈՄՅԵՐԻՏ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

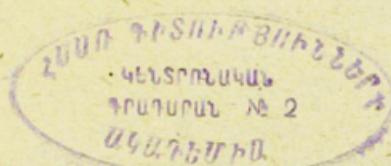
ՀԿԸՄ2(Կ7.925)

Ն:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԴԻՐՔԵՐՈՒՄ

A 3716

ՀԱԿՑԵՄ ԿԵՆՏԼՈՎԻ Յ-րդ պլենումի
բանաձեվերը յեվ վորուստները

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ. ՅԵՐԵՎԱՆ - 1930

Հրատ. № 1285

Գրառեալ. № 5082(բ). Պատվ. № 431. Տիվաճ 3000

Պետհրատի յերկրորդ տպարան Յերևանում.

Բանաձեվ՝ ընդունված ընկ. Գուրգեն Գրիգորյանի գելուցման առքիվ ՀԼԿՑԵՄ Կենտկոմի բյուրոյի գործունեյության մասին

1. Նսխընթաց տնտեսական տարին հանդիսացավ մեծ բեկման տարի սոցիալիստական շինարարության բոլոր ֆրոնտներում Յերկրի արտադրական ուժերի հսկայական վերելքը, նոր գործարանների կառուցումը և գոյություն ունեցողների ընդարձակումը, համատարած կոլեկտիվացման անցնելը և նրա հիման վրա կուլտակության՝ վարպես դասակարգի՝ վերացումը և աջ ոպպորտունիզմի սանձարձակ իդեոլոգների գաղափարական քաղաքական դինաթափումը բնորոշում են հնդամակի առաջին տարին:

Հնդամյակի 2-րդ տարում մեր յերկրի տնտեսական կյանքը զարգանում և սոցիալիզմի բուռն աճման, քաղաքի և գյուղի աշխատավորական մասսաների ստեղծագործական յեռանգի և ակտիվության, պրոլետարիատի կուսակցության հիմնական գծից կատարվող թեքումների և դասակարգային թշնամու դեմ մըզած սրված անհաշտ պալքարի նշանով:

Սոցիալիզմի զարգացման ճանապարհին գտնվում են մեծադույն դժվարություններ, փորոնց հաղթահրումը հնարավոր և այն պայմանով, ինթե ել ավելի մեծ չափերով բարձրացվի ամբողջ բանվոր դասակարգի և աշխատավոր գյուղացիության ստեղծագործական յեռանգը, և ոլրութարիատի ու նրա կուսակցության կողմից խիստ պայքար մղվի դասակարգավին թշնամու և նրա ամեն գույնի ու յերանգի կուսակցությունների, մանքութուական իդեոլոգիաների

դեմ՝ կուսակցության և կոմյերիտմիության շարքերում, տատանումների և թեքումների, առաջին հերթին աջոպղորտունիզմի և հաշտվողականության դեմ, վորպես մեր դարգայսման տվյալ ետապի գլխավոր վըտանգի:

2. Այս խնդիրների լույսի տակ հնգամբակի թե առաջին և թե լերկրորդ տարում մորիլիզացիալի յերենթարկվել կոմյերիտմիության մասսաների ակտիվությունը, նախաձեռնությունն ու ստեղծագործական ենտուղիազմը: Պլենումը մատնանշում ե, վոր հայաստանի կոմյերիտմիությունը, կուսակցության դեկավավությամբ, այդ ժամանակաշրջանում մի շարք նվաճումներ ե ձեռք բերել հնգամյա պլանի իրականացման գործում: սոցիալիստական մրցության կազմակերպման և ծավալման նախաձեռնությունը, հարվածալին բրիգադների կազմակերպումը, կոմյերիտմիության անվան տրակտորային կուննայի հիմնումը, մասսայական շաբաթորյակների կազմակերպումը, հարվածային բրիգադներից հարվածալին արհեստանոցներին ու գործարաններին անցնելը (Լենինական, Յերևան), գործալքումների նշանակալի կրծատումը, կոլտնտեսական շինարարության մասնակցելը, հոկտեմբերյան շաբաթորյակների և բամբակի շաբաթորյակների կազմակերպումը (Յերևան), ակտիվ մասնակցությունը հացամմթերումներին, ինդուստրիացման փոխառությանը, բանվորների և բատրակների մասսայորեն առաջ-քաշումը, կադրերի պատրաստման խընդիրներին մասնակցելը և այլն:

Յերիտասարդության գաղափարական-քաղաքական դաստիարակության խնդիրների հետ կապված բո-

լոր այդ ձեռնարկումները վկալում են, վոր աճել և կոմիտամիութիւն և բանվորա զյուղացիական յերիտասարդութիւն քաղաքական ակտիվությունը և ուժեղացել լե բարարդութիւն մտանակցութիւնը յերկրի տնտեսական շինարարությանը:

3. Սակայն այս հաջողություններն ու նվաճումները պլենումը համարում ե անբավարար և մատնաշում ե, վոր բջիջների և Լիթել ստորին կազմակերպությունների մի նշանակալի մասը չափաղանց դանդաղ և վերակառուցում իր աշխատանքը սոցիալիստական շինարարութիւնն աշխատանքի տեմպին համապատասխան, վորի հետևանքով կոմիտամիութիւնն աշխատանքի և զեկավարութիւնն տեմպը յետ և մնում սոցիալիստական շինարարութիւնն նոր խնդիրներից: Իսկ այն միջավայրը, վորում մենք ապրում ենք, ընորոշվում ե գասակարգալին պայքարի սրումով, հակակոմմունիստական խմբակների ու կազմակերպությունների գործունելության աշխատացմամբ:

Այսպիսի յետամնացությունը հղի լե մեծ վտանգներով, վորովհետեւ, յիթե կոմիտամիութիւնն կազմակերպությունները մնան սոցիալիստական շինարարութիւնն արագ տեմպի պոչին, ձեռք չըերեն հեղափոխական պատշաճ տեմպ և թափ իրենց աշխատանքներում, ապա նույնիսկ քաղաքական ձեականորեն ճիշտ գծի գեպքում մեր առաջ կկանգնի զեպի ոպպորտունիզմը սայթաքելու վտանգը»:

4. Յերկրի տնտեսական և քաղաքական իրադրությունը պահանջում ե աշխատանքի նոր պայմաններ, սոցիալիստական շինարարութիւնն նոր տեմպ, Յետ չմնալ այդ տեմպից, մորիլիղացիալի յենթարկել

աշխատավոր լերիտասարդության նախաձեռնությունն
ու ակտիվությունը, վճռականապես ամբողջ մասսալով
շրջադարձ կատարել գեղի լերկը տնտեսական և կուլ-
տուրական շինարարությունը՝ մեր միության գործու-
նելության լուրացանչը քայլը լենթարկելով հըն-
դամյա պլանի արագ կատարման խնդիրներին, խըս-
տորեն զգաստացնելով յետամաց ողակները, ըմբռնել
սուղղծված քաղաքական իրազըռությունների բոլոր
գլխավոր առանձնահատկությունները, չկորցնել հե-
ղափոխական վճիռ հեռանկարները, ծավալել բայց կե-
կլան ինքնաքննադատությունը, բոլոր այդ ձեռնար-
կությները շաղկապել յերիտասարդության գաղափարա-
կան-քաղաքական դասակարգավիճ դաստիարակության
խնդիրներին՝ մի կողմից, ամբապնիել միության պրո-
լետարական կորիզը և զհկավարությունը, անողոք
պայքար կազմակերպել ընդդեմ լենինիզմից կատար-
վող թեքությների, ազգայնական տհնդենցներին և տրա-
մադրություններին հակադրել իսկական ինտերնացիո-
նալիստական դաստիարակություն, բարձրացնել միու-
թենական զեկավարության և ակտիվի պատասխանա-
տվությունը, խրախուսել և գլխավորել ներքեմից յե-
կող միութենական մասսաների ինքնաքննադատու-
թյունն ու ինքնազործունելությունը՝ մյուս կողմից.—
որանք են ահա այն հիմնական խնդիրները, վոր դըր-
ված են Հայաստանի կոմիտեի միության առաջ հըն-
դամյակի 2-րդ տարում:

5. Վորպես գործնական ձեռնարկությունը՝ յեր-
կըի անտեսական շինարարության մեջ կումերիտմիու-
թյան մասնակցության ասպարիզում, պլենում առա-
ջամյակի 2-րդ տարում և,

ա) ՀԵԿՑԵՄ կոմիտեների և բջիջների աշխատանքների մեջ վճռական բեկում առաջացնել նրանց գործնական մասնակցության տհասակետից՝ տնտեսական շինարարության գործում։ Լայնորեն ծավալել սոցիալիստական մրցությունը, բարձրացնել լուրաքանչչուր բջիջի, լուրաքանչչուր կոմյերիտականի պատասխանատվությունը սոցիալիստական մրցության պայմանագրերի կատարման նկատմամբ։ Դիխովին ընդդրկել կոմյերիտականներին հարվածային բրիգադներում, հարվածային բրիգադներից անցնել հարվածային արհեստանոցների, հանքահորերի, ֆաբրիկաների և գործարանների։

բ) Կաղմակերպել ֆաբրիկների, գործարանների, հանքահորերի և արհեստանոցների արտադրական ծրագրերի քննությունը և նրանց կատարման կոնտրոլը։ Հրավիրել բանվոր բերիտասարդության առանձին ժողովներ, կոնֆերենցիաներ, հարվածայինների և «Փերեկ հեծելազուր»-ի խմբակների հայլաքներ արտփինովանների կատարման խնդիրների շուրջը, կաղմակերպել հարվածային բրիգադներ, սոցիալիստական մրցության պայմանագրերի կատարում, գյուտարարության գործը և այլն։

գ) Սիստեմատիկ կազմակերպել սոցիալիստական մրցության և հարվածային բրիգադների գաղափարի պրոպագանդան, գործնականապես անողոք պայքար կաղմակերպել պոկողական արամագրությունների դեմ, պայքար արտփինովանների թերակատարման դեմ, հանուն արտադրանքի վորակի բարելավման, աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման, բրակի քչացման, ինքնարժեքի իջնցման և այլն։ Աշխա-

տանքի և պայքարի կոնկրետ ալս որինակներով ու փաստերով դնել յերիտասարդության արտադրական դասակարգալին դաստիարակության, առանձնապես արտադրության մեջ նոր յեկածների արտադրական դասակարգալին դաստիարակության գործը:

դ) Կազմակերպել յերիտասսրդության մասսայական շարժում հանուն տեխնիկական անդրադիտության վերացման, յուրաքանչյուր բջիջի առաջ խնդիր դնել կազմակերպելու տեխնիկական ուսցինալացման խմբակներ, խորհրդատվություն, հեռակա ուսուցում, դասախոսություններ և ղեկուցումներ ճարտարապետների, տեխնիկների միջոցով և այլն: Այս խնդրում «ուրական մեկ ժամ տեխնիկական ուսուցման» լոգունը պետք է յուրացնեն կոմիերիտմիության կազմակերպությունները, վորպես մարտական մի պահանջ: Մասնավորապես պլենումն առաջարկում է Յերևանի, Լենինինականի, Ալլահվերդու և Ղափանի կոմիտեներին կարճ ժամանակամիջոցում մատնանշված իմաստով կազմակերպել բանվոր յերիտասարդության տեխնիկական կրթության գործը:

ե) Պլենումը հանձնարարում է Կենտկոմին ամենամբարձագույն մորիլիկացիալի յենթարկել 300 տոկուն, իդեոլոգիապես ամուր կոմյերիտականների և տեղափոխել Անի-պեհմզա և Արթիկ-տուֆ:

6. Զնայած կոմյերիտմիության հիմնականում ունեցած ճիշտ դիրքին կոլտնահսական մասսայական շարժման մեջ, այնուամենայնիվ միության առանձին ողակներում տեղի է ունեցել շեղում կուսակցական գծից: Այդ շեղումը գլխավորապես արտահայտվում է նրանով, վոր համատարած կոլեկտիվացումը կիրառելիս հաշվի չեն առել այն առանձնահատկությունները

և կոնկրետ պայմանները, վորի մեջ գտնվում ե տը-
վյալ շրջանը, նկատի չի առնվել, վոր առանձին յե-
տամբաց շրջաններում ոգոյություն ունեն կիսաչքա-
վորական տնտեսության և կալվածատիրական ֆեո-
դալական հարաբերությունների մնացորդներ, վոր տեղ-
տեղ պահպանվել են տոհմական հարաբերություննե-
րի մնացորդներ, վոր կրօնական ֆանատիզմի և ազ-
գալին մեկուսացված վիճակի տարրերը զեռ ամենու-
րեք բավարար չափով վերացված չեն: Տեղի յեն ու-
նեցել մերկ ապակուրակացման, քանակի յեռեկից ընկ-
նելու և գործնականում ոպապորտյունիստական վար-
մունքի փաստեր: Կենտկոմի պլենումն ամբողջ կազ-
մակերպության ուշադրությունն ե հրավիրում այդ
թերությունների վրա և առաջարկում ե.

ա) Այդպիսի յետամբաց շրջաններում անհրաժեշտ
և նախ և առաջ գործնականապես ոգնել կուսակցու-
թյանը վոչնչացնելու կալվածատիրական ֆեոդալական
հարաբերությունները և առավելագույն չափով սահ-
մանափակել կուլակության շահագիտուկան միտու-
ները: Այդ շրջաններում կոմիերիտական կազմակերպու-
թյունները պարտավոր են առավելագույն չափով ոգնել
կուսակցության տեղական կոմիտեներին ու բջիջներին
ուժեղացնելու աշխատանքը բարարակության և չքավոր-
ների մեջ չամ կ (ը) կ կենտկոմի գիրեկտիվի հիման
վրա: Այդ շրջաններում գոլություն ունեցող կուտա-
սություններն, ինչպես և կոլեկտիվացման հասարակ
ձևերն ու նրանց հետագա կազմակերպությունը պետք
է զրվի այնպիս, վոր նրանք որինակելի ցուցադրա-
կան ընուլիթ ունենան և նախադրյալ հանդիսանան
համատարած կոլեկտիվացումն իրագործելու համար:

բ) Կուսակցության քաղաքականությունը կուլակությունը վորպես դասակարգ վերացնելու վերաբերալ անհրաժեշտ և ամենավճռական կերպով կիրառել, այդ անխզելի կապի մեջ պահելով և հենվելով համատարած կոլեկտիվացման և բատրակության, չքավորության ու միջակության մասսաների ակտիվության վրա:

Այստեղ պետք և անխնայորեն հարվածել ոպերատունիզմի և հաշտվողականության բոլոր արտահայտությունները ոլրակտիկայում։ Պետք և անողոք պայքար կազմակերպել ընդդեմ առանձին միջակների շահերի վոտնահարման, ապակուլտակացման իրադորձման պրոցեսում։

գ) Գլխավոր ուշադրություն դարձնել կոլտնտեսությունների ամրապնդման և նրանց ներքին կյանքի կազմակերպման վրա։ Ակտիվորեն մասնակցել և սգնել կոլտնտեսությունների արտադրական ծրագրերը կազմելուն, աշխատանքի և գնահատությունների կազմակերպման և այլն։ Ամրող միության ուշադրությունը հրավիրել նրանց թույլ մասնակցության վրա դարնան գյուղատնտեսական կամպանիայի նախապատրաստական աշխատանքներին, չղանդաղեցնելով նաև խորհրդային ամրող հասարակայնության ուշադրության ներգրավումը նախալառաստական աշխատանքների մեջ առաջացած ճեղքածքների և նըստանց արագ վերացման վրա։

դ) Լարել գյուղխորհուրդների ուշադրությունը գյուղատնտեսական կամպանիայի, կոլտնտեսական շինարարության կազմակերպման, նրա գլխավորման և նրանց շինարարության վրա։ Կոմյերիտմիությունն

անպայմանորեն պետք և ողնի գլուղխորհուրդներին վերակառուցելու նըանց աշխատանքը։ Պլենումը հանձնաբարում և կենակոմի բլուրոյին մոտ ժամանակներս հրավիրել գլուղխորհուրդների անդամ կոմիերիտականների հանրապետական խորհրդակցություն, ուր մշակել կոմյերիտմիության աշխատանքի կոնկրետ ձեռնարկումները զյուղխորհուրդներում։

7. Մատնանշելով իդեոլոգիական ֆրոնտում կազմակերպության ձեռք բերած հաջողությունները, պլենումն, այնուամենայնիվ, զրանք համարում և անբավարար և գտնում են, վոր այսորվա սոցիալիստական ուկոնստրուկցիայի պայմաններում, Անդրկովկաստոն Ֆեղեր սցիայի զարգացման նոր ետապի պայմաններում անողոք պալքարը յերկու ֆրոնտում, պալքարը հակակոմմունիստական կուսակցությունների ու ազգայնականության զեմ պետք են, ինչպես և առաջ, հանդիսանա կոմյերիտական յուրաքանչյուր կազմակերպության ուշադրության կինտրոնը։ Անհրաժեշտ են՝

ա) Հետապայում ուժեղացնել և խորացնել վճռական պալքարը յերկու ֆրոնտում ընդդեմ աջ թեքանչ վորպես տվյալ ետապի գլխավոր վտանգի Բուխարինի, աջ ասածնորդների խմբակի կապիտուլյացիային պետք և հաջորդի աջ ուղղողիցիալի մանր-բուրժուական ելության հետագա վճռական մերկացման ուժեղացումը։ Աջ ուղղորդումնիզմի հաղթահարումը գործնականությունը նրա բոլոր բազմատեսակ արտահայտությունների մեջ, պետք և հանդիսանա Միության յուրաքանչյուր բջիջի մարտական խնդիրը։

«Զախ» Շագկինի, Ստենի, Կոստրովի, Բոբրիչչկի հրաժարականը և իրենց սխալների խոստովանումը

առանձնապես պետք և ընդգծվեն միության մեջ՝
պայքարելու համար «Ճախ» խոտորումների դեմ գործ-
նականում և տրոցկիստական տրամադրությունների
կրկնության դեմ Կոմիերիտմիության մեջ:

բ) Հակակոմմունիոտական կուսակցությունների
(դաշնակներ, մենշեփկներ, մուսավալաթիստներ) աշխու-
ժացումը և նրանց շառավիղ դաշտումովի, յերիտասարդ
մարքսիստների աշխուժացումը մեր առաջ խնդիր և
դնում ավելի ևս ուժիղացնելու մեր անհաջտ պայքարը
նրանց դեմ և վճռականապես մերկացնելու և բացա-
տրելու յերիտասարդական լայն մասսաներին նրանց
հականեղափոխական ելությունը։ Դրա հետ միասին ան-
հրաժեշտ և կոմյերիտական կազմակերպությունների
ազգեցությունն ավելի ևս ուժիղացնել Միությունից
դուրս գտնվող յերիտասարդության վրա, ներգրավել
նրան հասարակական աշխատանքի, հրավիրել առան-
ձին ժողովներ, խորհրդակցություններ, կոնֆերենցիա-
ներ և այլն։ Առանձնապես անհրաժեշտ և ուշադրու-
թյուն դարձնել սովորող յերիտասարդության մեջ աշ-
խատելու վրա և, միաժամանակ, անհրաժեշտ և ուժի-
ղացնել պայքարը նացիոնալիզմի բոլոր բազմազան
արտահայտությունների դեմ գործնականում, ազգայ-
նականությանը հակադրելով իսկական ինտերնացիո-
նալիզմը։ Այս խնդրում անհրաժեշտ և ամրապնդել
կապը արտասահմանի կոմյերիտական կազմակերպու-
թյունների հետ գրավոր և կենդանի միջոցներով՝ սո-
ցիալիստական մրցություն և մի շարք այլ ձեռնար-
կումներ կատարելով։

- 8. Հակակըրոնական ֆրոնտի աշխատանքը դեռ-
ևս հանդիսանում և մեր աշխատանքի թույլ կողմը.

կոմիերիտական կազմակերպությունները պատշաճ ուշադրություն չեն դարձնում աշխատանքի ալդ ասպարեզի վրա Այս խնդրում անհրաժեշտ և գործնականապես միութենական մասսայի ուշադրությունը, դըլ-խավորապես զյուղական կազմակերպություններում, բեկուկ սիստեմատիկ հակակրօնական պրոպագանդացի վրա:

Պլենումն առաջարկում և կենտկոմի բլուրոյին մեկ ամսում մշակել ձեռնարկումներ ալդ ասպարեզում, այն հաշվով, վոր վճռական բեկում ստեղծվի միության ստորին կազմակերպությունների աշխատանքի մեջ իդեոլոգիական ֆրոնտի տվյալ մասում։

9. Պլենումը, մատնանշելով այն եյտական բեկումը, վոր գոյություն ունի միութենական մասսայի և ակտիվի առաջքաշման ու դաստիարակման ասպարեզում, առաջարկում և հետապայում ավելի ևս ուժեղացնել աշխատանքն այդ գործում, առանձնապես բարձրացնելով գեկավար ակտիվի տեսական և գործնական կվալիֆիկացիան և լենինիզմի պրոպագանդան լերիտասարդության ամենալայն խավերում։

Պլենումը միության ուշադրությունն և հրավիրում այդ ֆրոնտի կարևորության վրա և արտահայտվում է հոգուտ վճռական միջոցներ ձեռք բերելու ընդդեմ թերապնահատության և վախի այն ելեմենտների, վոր գոյություն ունեն միութենական մասսայի առաջքաշման ու դաստիարակման, ինչպես և միության մասսայի զեկավար ակտիվի տեսական մակարդակի պատրաստման խնդրում։

10. Զնալած գոյություն ունեցող քանակական և վորակական հաջողություններին միության աճման

ասպարիզում, այնուամենայնիվ մենք ունենք նվազում կազմակերպության պրոլետարական միջուկի (մեկ տոկոս): Կենտկոմի պլենումը կազմակերպության ուշադրությունն և հրավիրում այդ բացի վրա և միության առաջ խնդիր ե դնում՝

ա) Վճռականապես կինսագործել միության լոգունգը $100\%-\text{ով}$ խկական բանվորներին և բատրակներին Կոմյերիտմիության մեջ ներգրավելու վերաբերյալ՝ ուժեղացնելով նրանց մեջ մասսայական աշխատանքը, «քերեվ հեծելազորի» աշխատանքներին ներգրավել հարվածային բրիգադները, պարբերաբար հրավիրել խորհրդակցություններ և կոնֆերենցիաներ, բարելավել միության բջիջների մասսայական տնտեսական աշխատանքը, յերիտասարդության իրավական շահերի պաշտպանությունը և այլն:

բ) Դրա հետ միասին ուժեղացնել չքավոր յերիտասարդության լայն մասսաների ներգրավումը, հասնել այնպիսի դրության, վոր գյուղատնտեսական բանվորները, յերիտասարդության բատրակային և չքավորական մասը գերակշռի թե միության և թեղեկավարության մեջ գլուղում:

գ) «Գյուղատնտեսության կոլեկտիվացումը տարբեր ձևով և դնում միջաների ընդունելության խընդիրը Կոմյերիտմիության մեջ։ ԼԿՅԵՄ պետք ե իրշարքերն ընդունի, անհատական ընտրության հիմունքներով, սակավազոր միջակ յերիտասարդության այն մասը, վորը մտել ե կոլտնտեսություն, մյուս մասի վերաբերմամբ պահանջելով, վորակես նախնական պայման, մտնել կոլեկտիվ միավորություններից մեկնումեկի մեջ։

«Կոլտնաեսությունների տմբնապարզ ձևերի մեջ գտնվող միջակ սակավաղոր լիրիտասարդությունն ընդունելիս անհրաժեշտ է առանձին ուշադրությամբ հաշվի տանել յերիտասարդության գերը միավորության մեջ, նախապատվություն տալով նրա այն մասսին, վորը ջանք է թափում պարզ միավորությունները վերածելու կոլտնաեսության բարձր ձևի» (Համ. Լեթե՛Մ կենակոմի պլենումի վորոշումից):

11. Աղջական փոքրամասնությունների մեջ միության աշխատանքի նկատելի աշխուժացումը դեռևս շատ անրավարար է Պլենումը գտնում է, վոր կոմիերիտական կազմակերպությունների ուշադրությունն, աղջական փոքրամասնությունների յերիտասարդության աշխատանքների հետագա ուժեղացման ասպարիզում, պետք է կենտրոնացվի հետեւյալ խընդիրների վրա. ա) ապահովել աղջական փոքրամասնության շրջանները դեկավար աշխատողների կազրերով, բ) պատրաստել և վերապատրաստել աղջական փոքրամասնության ակտիվ՝ հատուկ կուբսերի և սեմինարիաների միջոցով, գ) ուժեղացնել աղջական փոքրամասնության յերիտասարդության ներգրավումը միության և արտադրության, կոլտնտեսության և կոռպերացիալի մեջ և դ) առանձին ուշադրություն դարձնել աղջական փոքրամասնությունների յերիտասարդության կոմմունիստական ինտերնացիոնալիստական դաստիարակության վրա:

12. Բազմական վտանգի և իմպերիալիստական պատերազմի վտանգի ուժեղացումն ընդդեմ ԽՍՀՄ (անցքերը Զ.-Ա. յերկաթուղում, հակախորհրդային կամուանիան ֆրանսիայում և ալլն) պահանջում են

միությունից գլխովին ռազմականացնել իր շարքերը և ուժեղացնել ռազական աշխատանքը միության մէջ ընդհանրապես։ Կոմիերիտականների 100% ով ներգրավումը Պ.Ա.Ը.-Ա.Վիաբիմի, նրա աշխուժացումը, լուրաքանչյուր կոմիերիտականի պատրաստումը ռազմականապես, բոլոր ողակների ռազմականացումը (Փիզկուլտուրա-տուրիզմ, աշակերտություն և այլն), քաղաքացիական կազմակերպությունների կապը դին-վորական կազմակերպությունների հետ պատշաճ ըարձրության վրա դնելը և պայքարը ռազմական աշխատանքի թերագնահատման դեմ—պետք է հանդիսանան կոմիերիտական բջիջների հարվածային խնդիրները։ Մեր զարգացման տվյալ ժամանակաշրջանում ռազմական աշխատանքի թերագնահատումը մոտենում է ուղղորդյունիզմին գործնականում։

13. Միության խոշոր շրջադարձը դեպի տնտեսական ֆրոնտը, դեպի լավ և խոշոր մասնակցությունը սոցիալիստական շինարարության բոլոր պրոցեսներում, ավելի, քան լեռներից, պահանջում են ուժեղացված և բարելավված կուսղեկավարություն կոմիերիտմիության նկատմամբ։

Կուսղեկավարության հետագա ամրապնդման և բարելավման համար կոմիերիտմիության, առանձնապես նրա ստորին ողակների նկատմամբ աղենումը հանձնարարում է կենտկոմի բուրովին ամենակարճ ժամանակամիջոցում գործնական կոնկրետ միջոցներ մշակել և ներկայացնել Հ. Կ. (բ) Կ. կենտկոմի քննության։

Կենտկոմը՝ մատնանշելով և դատապարտելով «Ճախ» տրամադրությունների «ավանդարդիզմի»

գոյությունը միության առանձին ակտիվիստների մեջ կուսդիկավարության խնդիրներում, առաջարկում և Կանոնադրության կոմիտեի միության բոլոր կազմակերպություններին անողոք պարզաբ ծավալել այդ տրամադրությունների և հայացքների կոնկրետ արարադարձությունների գիմ։

14. Մեր զարգացման տվյալ շրջանը պահանջում և ավելի ու ավելի ծավալի բայց էկիզան ինքնաքննադատությունը և ինքնաքննադատության լրազունքը զարձնել միության լուրաքանչյուր բջիջի և կոմիսնելի ամենորյա աշխատանքի մեթոդը։ Միության աշխատանքների աշխատավորմը սոցիալիստական շինարարության բոլոր ֆրոնտներում, նրա մարտունակության հայտաբերումն ու ամրապնդումը, մասրավորապես առանձին ողակներում, աշխատանքի և ղեկավարության ամբողջ սիստեմի վերակառուցումը մեր շինարարության ախորվա տե՛սպի համապատասխան անկարելի լե առանց ինքնաքննադատության հետագա վճռական ծագարման

Պէնումբն արտահայտվում է հոգուտ այն բոլոր
դեկավար ընկերների անմիջապես հեռացման և միու-
թյան ըջիշների բյուրոների վերընտրության, վորոնք
ընդունակ չեն ժամանակին կազմակերպելու միու-
թյան և չերխտասարդական մասսան՝ կատարելու կու-
սակցության, կառավարության և միության մարտա-
կան առաջադրությունները և վերակառուցելու միու-
թյան աշխատանքն ու նրա աեմպը սոցիալիստական
շինարարության ահմպին համապատասխան:

ՊԻՌՆԵՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԴՐՈՒԹՅԱՆ
ՅԵՎ ԱՆԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(Բանաձև՝ ընդունված ընկ. Հ. Թումանյանի հարակից
զեկուցման առթիվ)

1. Մեր հեղափոխության զարգացման ներկա
շրջանում, յերբ կառուցվող սոցիալիզմը հաղթական
արշավի յե անցել է իրկրի կապիտալիստական տարրե-
քի վրա, յերբ կուսակցությունն անցել ե կուլակին
վորպես դասակարգ վոչնչացնելու քաղաքականու-
թյանը համատարած կոլլեկտիվացման րազարի վրա,
այս պայմաններում ավելի յե սրվում դասակարգային
պայքարն ու ուժեղանում մեռնող դասակարգերի դի-
մագրությունն արշավող սոցիալիզմի հանդեպ: Պատա-
նեկության կազմակերպման, նրա կոմմունիստական
վերաշակման, աճող սերնդից սոցիալիստական շինա-
րարության նոր-նոր կազրեր տալու խնդիրն առաջ-
նակարգ տեղ ե դրափում մեր դասակարգարին պայ-
քարի ու շինարարության ընդհանուր ճակատում: Այս
տեսակետից պիոններական շարժման հարցերն իրենց
ամբողջ հասակով ու սրությամբ դրվում են կուսակ-
ցության ու կոմյերիտ միության կազմակերպություն-
ների առաջ:

2. Պիոններական կազմակերպությունը հատկա-
պես վերջին շրջանում հանդիս է յեկել վորպես ակ-
տիվ մասնակիցը և ոժանդակողը կուսակցությանը և
կոմյերիտակությանը իրկրի սոցիալիստական շինա-
րարության և գլուղի սոցիալիստական վերակառուց-
ման գործում:

Հալաստանի պիոներ կազմակերպության ակտիվ մասնակցությունը յերկրի սոց. շինարարությանը հանդիսացել է այն կարևորագույն գործերից մեկը, վորը պատանեկան մասսաները համախմբել ե պիոներ կազմակերպության շուրջը, խուսափելով նրա շարքերը զերազանցապես հարազատ սոցիալական խավերից (36,000-ից կազմակերպությունը հասել է 56,000-ի):

3. Պիոներ կազմակերպությունն իր նվաճումների կողքին դեռևս ունի զգալի բացեր, վորոնց շուրջը պետք է բերենալ վոչ միայն պիոներական մասսաների, այլ և կուսակցության և Կոմիերիամիության մասսաների բացառիկ ուշադրությունը:

Ներկայումս տնտեսական, կուլտուրական վերելքի հետ աճում ու զարգանում են յերիխաների պահանջներն ու ակտիվությունը, մյուս կողմից դասակարգային պայքարի ալս սուր շրջանում մեր հակառակորդներն աշխատում են իրենց ազդեցության տակ զցել յերեխաներին: Այս պայմաններում պիոներ կազմակերպության վորոշ ողակները յետ են մնում պատանեկության վրա ամրողական ազդեցություն ունենալուց և չեն կարողանաւ կազմակերպել ուժեղ հարձակողական պայքար դասակարգալին թշնամու վուտնձությունների դեմ:

Չնայած Կոմիերիամիության մի շարք համագումարների վորոշումների՝ Կոմիերիամիության զեկավարությունը պիոներ կազմակերպությունների վրա ուժեղացնելու—ընկում ստեղծելու մասին, մինչև այժը զեկավարությունը մնում է անբավարար դրության մեջ:

Առանձնապես Կոմիերիամիության կազմակեր-

պությունների անբավարար դեկավարությունը տրատահայտվեց կոլվարական ստուգատեսի և մորիլիզացիալի ընթացքում:

Այս աշխատանքների դեկավարման տեսակետից կենտրուկովի դեկավարությունը ևս յեղել և անբավարար: Աշխատանքի այս գժվարին շրջանում պիոններ աշխատանքների դեկավարության ծանրությունը ընկած և մեծ մասամբ պիոններ բլուրոնների վրա: Պատահելության ինտերնացիոն պաստիարակության գործը գեռնեսիր բարձրության վրա չի կանգնած: Պիոններ շարժման աշխատանքների թուլությանը մեծապես նպաստում և դեկավար ակտիվի անհամապատասխան և անվորակլինելը (մասնավորապես կոլվարների կազմը):

Այս դրությունը պահանջում և,

1. Վոր կուսակցության և կոմյերիտմիության կազմակերպությունները (հատկապես ցածր ողակներում) վճռական բեկում առաջ բերեն դեկավարության ասպարիզում: Ագնեն պիոններ կազմակերպություններին կազմակերպել ուժեղ հարձակողական պայքար մեր թշնամիների գեմ և կայուն գործնական հիմքերի վրա դնել պատանեկության ինտերնացիոնալ դաստիարակության գործը նրանք պետք ե ըդրագվեն պիոններ շարժման առանձին կոնկրետ խնդիրներով, առանձնապես պիոններական աշխատողների կադրերի պատրաստման գործով և պիոններ շարժմանը պատրաստի ուժեր տալու ինքրով: Ամեն մի կոմյերիտական բջիջի և կոմիտեի առաջ խնդիր և դրվում ընդհուպ մոտենալ պիոններ շարժման խնդիրներին, պիոններ աշխատանքները դաշտական պարձնել միության աշխատանքների հիմնական առանցքներից մեկը:

2. Կոմիերիտամիությունը պիոներ կազմակերպության հետ միատեղ պետք է զբաղվի նաև յերեխաների իրավունքի և պաշտպանության խնդիրներով, այդ հարցերը քննության առնելով համտպատասխան մարմիններում, ուսումնասիրի և կարգավորի յերեխաների տնտեսական և կենցաղային դրությունը, պայքարի նրանց շահագործողների դեմ, տեղափորի նրանց արհեստանոցներում, ֆարմագունդուներում և այլն:

3. Պիոներ կազմակերպության աշխատանքների, պատանեկանական կոմմունիտական դաստիարակության բարելավման համար Կոմիերիտությունը պիոներ կազմակերպության շուրջը պետք է համախմբի բոլոր այն կազմակերպությունները, վորոնք ընդգրկում են բանվորա-գյուղացիական լայն մասսաները (պրոֆմիություններ, ՊԱԶԸ-Սպիտակիմ, ՄՈՊՐ և այլն) և կազմակերպի նրանց լայն գործնական ոժանդակությունը (վոչ միայն նյութական) պիոներ կազմակերպություններին:

4. Անհրաժեշտ և պիոներ կազմակերպության աշխատանքների ձևերն ու մեթոդներն ամրողապես վերակառուցել, հարմարեցնելով այն կուսակցության և խորհրդակին իշխանության այսորվա խնդիրներին, ըստացնելով այն յերկրի վերակառուցման պահանջներից: Պիոներական կազմակերպությունը սոցիալիստական շինտրարության մեջ պիտի ներդրավի պատանեկության նորանոր հոգարներ, ուղղելով նըրանց ստեղծագործությունը և ինքնազործունելությունը յերկրի ինդուստրիացման, զյուղի կոլլեկտիվացման, կենցաղի սոցիալիստական ձեերին անցնելու ուղիներով՝ առաջադրելով յերեխաներին պարզ և կոնկրետ

ինդիրներ, համապատասխան նրանց ուժերին և կարողություններին:

5. Պիոներ կազմակերպությունը պիտի հանդիսանա հնդամքա պլանի մասսայականացման խոշոր լծակներից մեկը: Հնդամյա պլանի ուսումնասիրությունը, ժողունակության գորգացման խնդիրները պետք ե շաղկապվեն պիոներական կոլեկտիվի աշխատանքներին այնպես, վոր յուրաքանչյուր կոլեկտիվ գործնական աջակցություն ցույց տա հնդամյա պլանի կիրառմանը (տեխնիկական կազդեր տալու խընդուրում, անգրագիտության վերացում, ագրոպրոպագանդա, կուլտուրական հեղափոխության խնդիրներ և այլն):

6. Պատանեկության մեջ տանել լայն ինտերնացիոնալ պրոպագանդա, խելով մանուկներին զանազան հակակոմմունիստական ազգեցություններից (գըպըցում, ընտանիքում, փողոցում): Բենեկ պիոներների ուշադրությունն այս խնդրի վրա, դուրս բերելովիրենց պիոներներին՝ պայքարելու ազգանական և կրոնական տրամադրությունների կոնկրետ արտահայտությունների դեմ: Ավելի ևս խորացնել կապը հարկան հանրապետությունների կազմակերպությունների հետ: Ուժեղացնել տարբեր ազգերից բաղկացած կոլեկտիվների մերձեցումը, իր բարձրության վրա դնելով յերեխաների ինտերնացիոնալ դաստիարակության գործը:

7. Պիոներ կազմակերպության մասնակցությունը գյուղի վերակառուցման ասպարիզում պահանջում ե վերակառուցել պիոներ կազմակերպության աշխատանքները կոլխոզներում, առանձնապես համատրածի շրջաններում: Խնդիր դնել կոլխոզների անկազմա-

կերպ պատանիներին ամբողջովին գրավել պիոներական կազմակերպության մեջ։ Պլենումը հանձնարարում և կենտրոնուրութիւն՝ մշակելու կոնկրետ միջոցառումներ այդ ուղղությամբ։

8. Պիոներ կազմակերպության ազդեցությունը դպրոցի վրա գեռիս բավարար չի։ Անհրաժեշտ է, վոր պիոներ կազմակերպությունը կոմմոնլի ոգնությամբ դրայվի դպրոցական շինարարության խնդիրներով, կարգավորի փորպատճերի, ակումբալին որերի աշխատանքները, ընդգրկելու դպրոցի անկազմակերպ պատանեկությունը պիոներական աշխատանքների շուրջը և տատիճանաբար կազմակերպության մեջ, իր բարձրության վրա գնի գպրոցական շինարարության դործը։ Դպրոցներում և տեխնիկումներում վերջնականապես մտցնել պիոներական ցիկլը։

9. Արձանագրելով պատանեկության կոմմունիտական մամուլի նվաճումները վերջին տարվա ընթացքում թե բովանդակությամբ և թե քանակի տեսակետից («Պիոներ կանչի» տիրամը 20000, «Պիոներդիմ»-ինը՝ 7000), պլենումը միաժամանակ նշում է, վոր պիոներ կենտրուրոն և Պետհրառը լուրջ ուշադրություն չեն դարձրել պատանեկան և ղեկավարող պիոներական զրականության հրատարակության վրա։ Անհրաժեշտ է մանկական և պիոներական ղեկավար դրականության սիստեմատիկ հրատարակման դործի կարգավորում։

ԿՈԼԽՈԶ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ՅԵՎ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ
ԱՆԵԼԻՔՆԵՐԸ

(Բանաձև՝ ընդունված ընկ. Արշ. Գաստարյանի ղե-
կուցման առթիվ)

Կուսակցության գլխավոր պիճը՝ լերկրի ինդուս-
տրիացման խնդիրները կյանքում անշեղորեն կիրառե-
լու և լենինյան զծից բոլոր թիքումների ղեմ անհաջո-
պայքար մղելու հետևանքով արդեն ստեղծված և նյու-
թական բազա կուլակային խոշոր արտադրությունը
կոլխոզների խոշոր արտադրությամբ փոխարինելու:

Այլ կերպ ասած՝ մենք այսոր կուլակության շա-
հագործողական տենդենցները սահմանափակելու քա-
ղաքականությունից անցնում ենք կուլակությունը
վորպես գասակարգ վերացնելու քաղաքականությանը
համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա: Դյուզի
կոլեկտիվացման, սոցիալիստական վերակառուցման
աշխատանքներն ընթանում են կատաղի գասակար-
գային պայքարի, պրոլետարիատին թշնամի բոլոր
տեսակի և գույնի ուժերի և իդեոլոգիաների դիմա-
դրության պայմաններում:

Այս հանգամանքներում կուսակցության և բան-
վոր գասակարգի առաջ ծառանում են խոշոր կարե-
իրություն ունեցող խնդիրներ: Կոմսոմոլից՝ վորպես
կուսակցության լավագույն օգնականից՝ մասսախական
կոլեկտիվացումը պահանջում է:

ա) Լինել նրա տուաջին շարքերում և նրա լա-
վագույն պրոպագանդիստը:

բ) Մորիլիզացիայի լինթարկել բոլոր ուժերը

ժամանակին և վճռական ու անշեղ կերպով տանել կուսակցության քաղաքականությունն այդ հարցում:

գ) Ել ավելի համախմբվել կուսակցության գըլ-խափոր գծի շուրջը և կուսակցության ղեկավարությամբ վճռական, բայց եիկական հակահարված տալ դասակարգութին թշնամուն և նրա կուսակցությունների (Դաշնակցություն, մենշենիկներ, Մուսավաթ) բոլոր փորձերին, վորոնք աշխատում են ձախողել կու-լիկտիվացումը:

դ) Դործնականում և տեսության մեջ անողոք կերպով հարվածել աջ ու հաշտվողականության—ներ-կալիս գլխափոր վտանգի՝ կոնկրետ արտահայտությունները, չթուլացնելով հարվածը «ձախ» խոտո-րումների, տրամադրությունների և տրոցկիստական իդեոլոգիայի ռեցիդիվների գեմ:

1. ՀԱԿՑԻՄ Կենտկոմի Յ րդ պլենումն արձանա-գրում և, վոր հատկապես վերջին շրջանում համատա-րածի աշխատանքներում կուսակցության դիրեկտիվ-ներն իրազործելու համար կոմսոմոլն ունի զգալի նը-գանումներ (կոմսոմոլի նախաձեռնությամբ մի շարք կոլխոզների կազմակերպումը, ցուցաբերած ակտիվությունը կուլակի դեմ պայքարելու խնդրում, մի շարք շրջանների կազմակերպությունների $100^{\circ}/\text{o}$ -ով կոլեկ-տիվացումը, կոմսոմոլի նախաձեռնությամբ 10 տրակ-տորներից բազկացած կոլոնացի կազմակերպում), յեր-կարատե և կարճատե ժամկետներով կոմյերիտական ըանբրիգադների մասսայական մոբիլիզացիան, գյու-ղերում գարնանացանի ոգտին մի շարք շաբաթորյակ-ների կազմակերպումն և այլն:

2. Զնայած կոլխոզ շարժման ասպարիզում ձեռք

բերած զգալի նվաճումներին, ՀԱԿՅԵՄ կհնակոմի Յ-ըդ
պլենումը նշում ե, վոր դեռևս ԼԿՅԵՄ կազմակերպու-
թլուններն անհրաժեշտ շրջադարձ չեն կատարել ի-
րենց աշխատանքներում և ներկա իրենց աշխա-
տանքների ձեռքով յետ են մնում զլուղատանտեսու-
թլան զարգացման ընդհանուր վերելքից և կոլխոզ
շարժման ներկա տեմպից: Պլենումը նշում ե, վոր
կոլլեկտիվացման աշխատանքներում կոմսոմոլի կազ-
մակերպութլան վորոշ ողակներում ցուցաբերվել են
վորոշ անվճողականութլուն, պոչականութլուն, կու-
լակին խնամակալություն (ինթակուլակություն),
հաշտվողական վերաբերմունք դեպի դասակարգային
թշնամին և այլն: Աջ գործելակերպի այս և նման
կոնկրետ արտահայտությունների հանդեպ առանձին
բջիջների կողմից դեռ չի տարվում բալլշեիլյան վըճ-
ռական դիմ: Պլենումը նշում ե, վոր համատարածի
շրջաններում կոլխոզների կազմակերպման գործում
բջիջներն ընկնելով քանակի յետեից՝ հաճախ գործա-
դրել են կոլլեկտիվներ կազմակերպելու կոնկուրսային
մեթոդ՝ մոռացության տալով կազմակերպվելիք կոլ-
խողի ամրապնդման խնդիրները:

3. Ցելնելով այս հիմնական թերություններից,
կենտկոմի Յ-ըդ պլենումն առաջարկում է ՀԱԿՅԵՄ բո-
լոր կազմակերպութլուններին անմիջապիս վճռական
բեկում մտցնել կոմյերիտական աշխատանքներում,
այն հաշվով, վոր միութենական աշխատանքների
կենտրոնը զլուղում կազմեն կոլլեկտիվ անտեսու-
թլունների շինարարության խնդիրները (կոլլեկտիվ-
ների արտադրողականության բարձրացման, աշխա-
տանքային դիսցիպլինալի ամրապնդման, սոցմքցման

և ինքնաքննադատության ծավալման խնդիրները), վերակադմելով գյուղական բջիջները կուլտուրներին կից:

4. Կոլեկտիվացման ասպարիզում նվաճումները լիակատար ապահովելու համար կոմսոմոլը կուսակցության անմիջական ղեկավարությամբ ավելի համարձակ կերպով պետք է ծավալի անխնա և վճռական պարբարը աջ թեքման բոլոր տեսակի կոնկրետ արտահատությունների դեմ, պարբարելով հաշտվողականության դեմ, չթուլացնելով միաժամանակ պարբարը «ձախ» խոտորումների և հականեղափոխական արոցկիզմի մնացորդների դեմ:

5. Գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման հաղթուկան թափի հատեանքով գասակարգավին պարբարը սուր բնույթ և ստացել գյուղում: Կոմիերիտամիության կազմակերպությունների առաջ դրվում են խնդիր՝ ծավալել (հատկապես համատարածի շրջաններում) բացարական ազիտացիոն աշխատանք՝ ել ավելի համախմբելու գյուղի բատրակ-չքավոր և միջակալին: ամենալայն զանգվածները կուսակցության մարտական գիրեկտիվների շուրջը:

Ցույց տալ ամենաակտիվ ոժանդակությունը կուսկազմակերպություններին՝ ել ավելի կանոնավորելու և ապահովելու բատրակ-չքավորական խմբակների աշխատանքները:

Անխնա պարբար հայտարարել բոլոր այն տրամադրությունների դեմ, վորոնք թերազնահատում են գասակարգավին թշնամուն և գործնականում ցանկանում են առաջ տանել կուլտակի ներաճման քաղաքականությունը, արտահայտում են լերիտասարդ կուլտակին «գաստիարակելու» տրամադրությունը և այլն:

6. Ապակուլակացման պրակտիկայում կոմիերիտական կազմակերպությունները պետք եւ չափաղանց զգուշ լինեն վոչ մի գեպքում չշփոթելու միջակալին տնտեսությունները կուլակային տնտեսությունների հետ թոլոր միջոցները ձեռք պետք եւ առնել՝ ամրապնդելու պրոլետարիատի դաշինքը միջակի հետ ընդունեմ կուլակի:

7. Համատարած կոլլեկտիվացման բազայի վրա կենսագործող՝ կուլակին վորպես դասակարգ վերացնելու քաղաքականությունը պահանջում եւ պրոլետարիատի դիկտատուրայի որգաններ գլուղխորհուրդներներներն ել ավելի ուժնաշցնել ու նրանց աշխատանքի ձևերը դնել ավելի բարձր աստիճանի վրա, այն հաշվով, վոր գլուղխորհուրդները գլխավորողը հանդիսանան կոլխոզարժմանը գլուղում և ավելի վճռական հարված տան կուլակի կատաղի դիմադրությանը կոմիերիտական բջիջները կուսակցության ղեկավարությամբ պետք եւ վճռական պայքար մղեն այն բոլոր տրամադրությունների դեմ, վորոնք թերափնահատում են գլուղխորհուրդների դերը համատարածի շրջաններում:

Պլենումը հանձնարարում է Կինտկոմի բյուրոյին և կազմակերպության բոլոր կոմիտեներին շտապ կարգով հրավիրելու գլուղխորհուրդի անդամ կոմիերիտականների խորհրդակցություններ՝ քննելու գյուղխորհուրդների աշխատանքների ձևերի գերակառուցման և կոմսոմոլի մասնակցության խնդիրները:

8. Գարնանացանի կամականիայի ասպարիգում պլենումը կազմակերպությունների առաջ հարվածային խնդիր և դնում լայնացնելու ցանքսերի տարա-

ծութլունը, կառարելով պետության կողմից ցանքսերի լունացման և բերքատվության բարձրացման դիրքեկտիվը ինչպես կորոնասություններում, այնպես ել անհատական ոնտեսություններում՝ լոգունկ ունենալով ովոչ մի թիզ հող առանց ցանկու և մաքսիմալ պարարացնելու։ Վոչշհամատարած կոլիեկտիվացման շրջաններում կոմյերխակազմակիրպությունները պետք ե կուրո վերցնեն որինտկելի, անտեսապես ուժեղ կոլիոզների կազմակերպմանը և անհատական տնտեսությունների ոգնության կազմակերպմանը, այն հաշվով, զոր անհատական տնտեսություններն աստիճանաբար ընդգրկեն կոլանահսությունների մեջ, ինսուագործելով միևնույն ժամանակ կուլտակի ուժեղ սահմանափակելու քաղաքականությունը։

9. Պլենումն առաջարկում ե բոլոր կազմակերպություններին առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել հայանատիկային և թանգարժեք (բամբակ, ծխախոտ, շերամ և այլն) կուլտուրաների մշակման խնդրին ու առանձնակի խնդիր ե դնում բամբակացանի շրջանների կազմակերպությունների առաջ ձեռք առնել միջոցներ կուսակցության և իշխանության հրահանգը մեր յերկրում 20000 հեկտ. բամբակ ցանելու մասին, կտարելու և գերակատարելու համար։ Պլենումն առաջարկում ե կազմակերպության գլուզական բոլոր ըջիջներին շտապ^թ կիրպով անցնել անձիւիլի սերմֆոնիկերի կազմակերպման, սերմերի 100 տոկոսով գտմանը, գլուզատահսական դործիքների սարքավորմանը, վարձու և բեղմնավորման կայանների կազմակերպմանը, կոմսոմուլի բջիջները, հատկապես

կոլխոզին կից բջիջները պետք և ակտիվ ոժանդակություն ցուց տան այդ կայանների աշխատանքներին:

10. Դլուղական բջիջների, հատկապես կոլխոզին կից բջիջների նախաձեռնությամբ պետք և կազմակերպել կոլտնտեսություններին կից ու նրանց առանձին ճյուղերում որինակելի հարգածային ըրիգագներ, խմբակներ, սեկցիաներ, առանձնացնելով հատուկ կազմակերպիչներ, վարոնք ծրագրային աշխատանքների միջոցով պետք և ոժանդակեն կոլխիտիվում լծկան անասուններ, կաթնատու կովեր ու վոչխարներ խնամելուն, հացասկրմերի հայթայիմանը, կուլտուրական բուսերի մշակմանը, գյուղատնտեսական գործիքների նորոգմանը, բերքի բարձրացմանը, կոնտրակտացիայի կնքմանը, ժամկետանց մուրհակների դաշնձմանը, բեղմնափորման կալանների կազմակերպմանը, արտադրական պլանների կազմակերպմանը, մամուլի տարածմանը, կրթական աշխատանքների ղեկավարմանը և այլն։ Այս բոլորը պետք և ոժանդակիչ լծակները հանդիսանա կոլտնտեսությունների արտադրական բաղացի ուժեղացման, նրանց ընդհանուր շինարարության, աշխատանքային դիսցիպլինայի բարձրացման համար և այլն։

11. Պեհումը հատուկ խնդիր է դնում անասնապահական շրջանների (Սևանի, Լոռու, Ստեփանավանի ևալլն) կազմակերպությունների առաջ՝ ամենալուրջ ուշադրությունը դարձնելու անասնապահության զարգացման ու նրա կոլխիտիվացման խնդիրի վրա, պարզաբերով անառունների վաչնչացման և ծախելու տրամադրությունների դեմ, հատկապես նրանց գեմ, վարոնք կոլխոզ մատնելուց առաջ վոչնչացնում են իրենց անասունները։

12. Կոլտնահսութիւնների արտադրությունը
բարձրացնելու նպատակով կիրառել սոցմքցում կոլ-
տնատեսության անդամների, առանձին սեկցիաների,
հարեւն կոլխոզների և սովխոզների միջև, դարձնելով
այդ աշխատանքների հիմնական մեթոդը:

Հարգածային բրիգադներն իրենց աշխատանք-
ների բովանդակությամբ, կառուցվածքով պետք ե
հանդիսանան միջոց՝ հետազարում կոլխոզներն աստի-
ճանաբար վերածելու ավելի բարդ տիպի (կոմմունա-
ների), կոմիերիտ բջիջների առանձին կազմակերպիչ-
ների բրիգադների և հեծելազորների միջոցով կազ-
մակերպիչ հքսկության մի կողեկտիվից հարեւն
կողեկտիվը, կնքել սոցմքցման պայմանագրեր արտա-
դրական ձեռնարկների հետ, սերտ կապ ստեղծելով
արտադրական ԼԿՅԵՄ կազմակերպությունների հետ,
աշխատանքալին փորձը փոխանակելու նպատակով:
Հարգածալին բրիգադների միջոցով կազմակերպել
արշավներ նաև այն գյուղերի վրա, վորտեղ գեռ չեն
կազմակերպված կոլտնատեսություններ, ցույց տալով
նրանց գործնական ոժանդակություն (ագիտացիոն-
պրոպագանդիստական և կուտուր-դաստիարակչական
աշխատանքների միջոցով):

13. Աշխատանքային արտադրողականության ու
դիսցիբիլինալի բարձրացման, արտադրական ծրագրե-
րի հաջող կիրառման և առանձին սեկցիաների աշխա-
տանքները վրանկյալ ու արդյունավետ դարձնելու
համար ամենալավ կերպով ծավալել բարլշերական
անխնա ինքնաքննադատությունը, այդ գործի մեջ
ներդրավելով «Քերեվ հեծելազորի» ջոկատները:
Ինքնաքննադատության լողունգը դարձնել վողջ կու-

խողնիկ մասսաների սեփականություն, ուղղելով այն կոլխոզում նկատվող բոլոր թերությունների դեմ՝ Կոլխոզների բջիջներին կից կազմակերպված հատուկ բըիգադների և «քերեվ հեծելազորների» ջոկատների միջոցով հսկել և պալքարել կոլտնտեսություններում շռալ ծախսերի, յուրացման դեպքերի, անձեռնմխելի ֆոնդերն անհատական շահերի համար ոգտագործողների դեմ և ալլու:

14. Կոմսոմոլի առանձին խմբակների և կազմակերպիչների միջոցով ոժանդակել և կազմակերպել կոլտնտեսություններին կից կուլտ-կրթական ֆոնդեր, ոգտագործելով այդպիսին առաջին հերթին կոլտնտեսության անդամնութիւն անդրագիտության 100% -ով վերացման գործին, հայտարարելով համատարած կոլլեկտիվացման օրջանենքում անգրագիտության համարած վերացում։ Ստեղծել կոլտնտեսությունների համար գրադարաններ, ձեռք բերել գյուղատնտեսական գիտելիքների վերաբերլալ գրականություն, կանոնավորել գոյություն ունեցող խրճիթ-ընթերցարանների աշխատանքները։ Ձեռք բերել բարձրախոս ուղիոներ, կազմակերպել հանգստի և զվարճալիքի լեռելուներ։

Կոմսոմոլի նախաձեռնությամբ կազմակերպել սեղոնային և մշտական մանկամուրներ, ճրապարակներ (կոլտնտեսային յերեխաների համար), Գտնել անհրաժեշտ գոյություն ունեցող պատի թերթերը ձևակերպել կոլտնտեսություններին կից (այստեղ, վորտեղ հայտարաված և համատարած կոլլեկտիվացում)։

Անհրաժեշտ համարել «Կոլխոզնիկ» ամսագրում հատուկ բաժին ունենալը, վորը և սկիուք և ողբակտի-

կորենն նշի յերիտասարդության դերը կոլխոզ շինարարության ասպարիզում, առաջ նրանց աշխատանքներին հետագա ուղղությունը:

15. Կոլխոզին կից բջիջները շահագրդոված պետք են լինեն բջիջներում, չքավորական խմբակներում, կին պատգամավորական խմբակներում, կոլլեկտիվներում հաճախակի լսելու ընտրված առանձին պատասխանատու կոլխոզնիկ ընկերների զեկուցումը, տալով նրանց գործնական ցուցմունքներ և հետեւելով նրանց կիրառմանը:

16. Համատարած կոլեկտիվացումն ավելի հարվածային և դնում աղբո-անգրագիտության վերացման, կագրերի պատրաստման և վերապատրաստման խընդիրը: Պլենումը հանձնարարում և կենտկոմի նախագահությանը Կոլխոզկենտրոնի հետ միասին մշակելու կոնկրետ ձեռնարկումներ կոլխոզ կազմեր պատրաստելու համար, իսկ զլատաղլուսվարի հետ՝ խրճիթ-ընթերցարանների և այդ միջոցով աղբո-անգրագիտության վերացման համար: Կալսիչ, հնձիչ և զտիչ մեքենաների վրա աշխատող գորակյալ կազմեր պատրաստելու նորատակով գտնել անհրաժեշտ մինչև ամառը բաց անել մեկ ամսվա կուրսեր:

Պլենումը հանձնարարում և նախագահությանը կուսօղկոմատի և համապատասխան որդանների միջոցով լուծելու Պետհամալսարանին կից կոլխոզ և սովխոզ ֆակուլտետ ունենալու, գյուղերի տների և 2. բդ տուժիճանի գպրոցների վերակառուցման խնդիրները:

17. Պլենումը հավանություն և տալիս կենտկոմի բյուրոյի վորոշմանը 100 կոմյերի տականներ գյուղական աշխատանքի ուղարկելու մասին: Պլենումն առա-

ջարկում և կազմակերպության բոլոր կոմիտեներին ա-
մենաշտապ կարգով վերջացնել այդ աշխատանքները,
դարձնելով հատուկ ուշադրություն մոքիլիզացիալի
լենթարկվածների վորակի վրա:

18. Պլենումը միության կազմակերպությունների
ուշադրությունը հրավիրելով կոլխոզներում և սովխոզ-
ներում բանվորական ուժի կազմակերպման, նրա ռա-
ցիոնալ ոգտագործման և քաղաքին (գործարաններին)
կազմակերպված կերպով կոլխոզի ավելորդ բանվորա-
կան ուժերի մատակարարման խնդիրների վրա, ա-
ռաջարկում և անմիջապես անցնել այդ աշխա-
տանքի կազմակերպմանը:

19. Պլենումն առաջնակարգ տեղ տալով քաղաքի
բջիջների աշխատանքներին զյուղում (շեֆություն,
ըրիգադներ, արշավներ և այլն), առաջարկում և քաղա-
քի և արդյունաբերական վայրերի միության բոլոր
կազմակերպություններին ավելի ուժեղացնել և գործ-
նական բարձր աստիճանի վրա դնել քաղաքի ոգնու-
թյունը գյուղին և կոմսոմոլի գյուղական կազմակեր-
պություններին այն հաշվով, վոր ուժեղ պլրութարա-
կան դեկավարությունը մեր գյուղական կազմակեր-
պությունների վրա լինի միշտ ապահովված:

Պլենումն արձանագրելով կոմսոմոլի թույլ մաս-
նակցությունը շեֆական ընկերության աշխատանքնե-
րին, առաջարկում և քաղաքի բոլոր բջիջներին ուժե-
ղացնել իրեն մասնակցությունը և իրիտասարդության
ընդգրկումն այդ ընկերության շարքերում:

ՀԼԿՅԵՄ ՅԵՎ ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Բանաձեռ ընդունված ընկ. Ակոպովի գեկուցման առթել)

1. Յերկրի ինդուստրիացման արագ տեմպերի, զյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման լերկրում գասակարգավիճ պայքարի սրման պահանջներում և այդ հիման վրա մասնագետների միջև առաջ լեկած քաղաքական դիֆփերենցիացիայի պարմաններում, կագրերի պրոբլեմը հանդիսանում է խոր քաղաքական գասակարգավիճ պրոբլեմ։ Միայն գլուխցության մեջ լեզած աջ տարրերը և հաշտվողականները չեն հասկանում, ներկա շրջանում, կադրերի պատրաստման աժրողջ պրոբլեմի սրությունը։ Այս ամբողջովին զուգագիպում և նրանց հիմնական կուրսին՝ սեղմելու ինդուստրիացումը և զյուղատնտեսության կոլլեկտիվացումը և աղատություն աալ լերկրում՝ կապիտալիստական հարաբերություններին։ Չեսնելով և չցանկանալով տեսնել յերկրում յեղած գասակարգային պայքարի սրվածությունը, աջերն ըսքողում են մասնագետների միջև յեղած քաղաքական դիֆփերենցիացիայի փաստը և այն պայքարը, վորը գասակարգավիճ թշնամին վարում և ընդդեմ սոցիալիդմի՝ մեասարարների ասանձին խմբակների միջոցով։ (Համ. Կոմկուսի (բ) և Եզնեմբերյան պլենում):

2. Մեր արդյունաբերության և զյուղատնտեսության համար նոր կադրերի կարիքն ըստ հնգամակի (վոչ պակաս, քան 7,500 բարձր, միջակ, ցածր վորակի գյու-

ղաւանտեսական աշխատավորներ, մոտ 10,000 արդյուն
նաբերության համար, 3,000 լուսավորության ֆրոնտի,
վոչ պակասո, քան 4,500 վորակլալ բանվ. կառուցողա-
կան արդյունաբերության համար՝ միմիայն 29—30 թ.
և այլն) պահանջում ե ՀԿՅԵՄ-ից լարել իր բոլոր ու-
ժերը և եներգիան՝ ոգնություն գալու կուսակցությանը
այս նոր կադրերի պատրաստության պրոբլեմը լուծե-
լու գործում:

3. ՀԿՅԵՄ մասնակցությունը կադրերի պատ-
րաստման գործում պետք ե արտահայտվի կոմմոնոլի-
տկտիվ մասնակցությամբ ժողովրդական ցանցի լար-
հացման և սիստեմի բարելավման գործում՝ համապա-
տասխան ժողովրդական տնտեսության պահանջին, թե
աշխատանքի վորակի բարձրացման, մեր ուսումնական
հիմնարկությունների շրջանավարտների քանակի ա-
վելացման, սովորողների պրոլետարական կազմի ազա-
հովման, նրանց կոմմունիստական դաստիրակության
ուղղությամբ և թե կադրերի պատրաստման ֆրոն-
տում իդեոլոգիական պայքարն ուժեղացնելով:

4. Հայաստանում կադրերի պատրաստման գործի
հիմնական թերությունը հանդիսանում է կադրերի քա-
նակի պահանջի վոչ ճիշտ հաշվառումը, վոր բացատըր-
վում և համապատասխան որգանների կողմից զետի այդ
գործն ունեցած անուշադիր վերաբերմունքով և մլուս
կողմից մեր արդյունաբերության դարգացման ու գլու-
ղատնտեսության կոլեկտիվացման աճման չափազանց
արագ տեմպերով. այդ գժվարացնում և նաև հնգա-
մյակում պահանջվելիք կադրերի ճիշտ ու ուղիղ հաշ-
վառումը: Ուսումնական հիմնարկների անբավարար
ցանցը, նրանցից միքանիսի ներկա ժող. տնտեսու-

թլան համար պահանջվող կադրերի պատրաստման
խնդրին հարմարեցված չլինելը (գլխավորապես 2-րդ
տատիճանի դպրոցները), վորակյալ բանվորական ու-
ժեր պատրաստելու գործում զերիշխող մի շարք շտապ
ձեերը և մեթոդները, (ՅԻԾ, զանազան կարճատե կուր-
սեր և ալլն), Լուսժողկոմատի և ժող. լուսավորության
մարմինների միջե և կադրերի պատրաստման ղեկա-
վարման դործում բավարար ոլարզության բացակայու-
թյունը, լուսավորության որգանների և համապատաս-
խան խորհ. տնտես. և կոռպերատիվ որգանների միջե
շապկապի բացակայությունը, սովորողների պրոլետա-
րական և բանվորական մասի նյութական անապահո-
վությունը, դժվարացնում և մեր ուսումնական
հիմնարկների բանվորականացման խնդրի լուծումը:
Թույլ վերաբերմունքը և լուսորգաններին անհրաժեշտ
ոգնություն ցույց չտալը՝ խորհրդ. պրոֆ. տնտեսա-
կան, կոռպերատիվ կազմակերպությունների և մաս-
նավորապես կոմյերիտմիության կողմից՝ ժող. լուսա-
վորության, սիստեմի բարելավման, նրա ցանցի լայ-
նացման և ընդհանուրապես կադրերի պատրաստման աս-
պարիզում, — ազգում ևն կադրերի պատրաստման
խնդրի վրա:

1. ԿԵԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԵՆ ԳՈՐԾԻ ԶԵԿՎԱՐՄԵՆ ԱԽՏԵՄԻ ԲԱ- ՐԵԼԱՎՄԵՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

- Նպատակ՝ ունինալով սահմանափակել ֆունկ-
ցիաները, ճշտել պարզորոշ ղեկավարությունը, բար-
ձրացնել լուրաքանչյուր հիմնարկության պատասխա-
նատվությունը, սահմանել պլանավորությունը և կապ
ստեղծել պատրաստվող կադրերի ժող. տնտեսության

միջն, ՀՀԿՅՒՄ կենտկոմի պլենումն անհրաժեշտ և համարում դպրոցների, բարձր և միջին ռեսումբական հաստատությունների կազմակերպչական և ոպերատիվ ղեկավարությունը հանձնել համալատասխան տնտեսական, ինորն. և կոռպերատիվ որգաններին, լուսժողկոմին թողնելով նրանց քաղաքական, մեթոդական, ծրագրային և գիտական ղեկավարությունը։ Միաժամանակ նովատակ ունենալով ուժեղացնել և մոտեցնել կենդանի ղեկավարությունը տեխնիկումներին, պլենումն անհրաժեշտ և համարում նրանց ղեկավարությունը հանձնել անսիջականորեն տեղական և շրջանային լուսավորության որգաններին։ Պենումը հանձնարարում ե կենտկոմի բյուրոյին լուսժողկոմի հետմիասին մշակել և պատրաստել այդ հարցի շուտափությունը։

2. ՓՊՂ. ԼԱԽՍՎԱՐՑԻԹՅՈՒՆ ՍԻՍՏԵՄԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ԲՆԵԴԸՆԸՆԻՄ

1. Հավանություն տալով լուսժողկոմատի կողմից ձեռք առնվազան միջոցներին, տեխնիկումների և պետհամալսարանի ֆակուլտատների ռեսումնական պլանների և ծրագրերի վերակառուցմանը Համկոմկուսի (ր) կենտկոմի նոյեմբերյան պլենումի վորոշման վագով (ռւսման ժամանակամիջոցի կրճատումը, նպատակայիշին նշանակումներ և այլն), կ. կ. պլենումը միաժամանակ առաջադրում ե 2-րդ աստիճանի դպրոցները տեխնիկումների և պրոֆ. դպրոցների վերածելու խնդիրը։

2. Գյուղական լերիտասարդական դպրոցները չընայած ամբողջովին և լիակատար կերպով արդարաց-

նում են իրենց գյուղատնտեսական կրթության սխառածում, սակայն, նրանք ներկալումս յիտ են մնում գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման խնդիրներից: Նրանց քանակական աճումը յիտ ե մնում գյուղատընտեսության կողեկտիվացման տեմպից: Պլենումն առջարկում է,

ա) Վերանայել հնդամբակում Հայաստանի գյուղատնտեսական չերխտասարդության գպրոցների ցանցի աճումը, նրանց մաքսիմալ ավելացման և լայնացման տեսակետից:

բ) Բնոլոր գյուղ, չերխտասարդական գպրոցները, առաջին հերթին համատարած կողեկտիվացման ռայոններում, վերածել կողխողակին յերխտասարդական գպրոցների: Դրան համապատասխան փոփոխել ուսումնական և արտադրական ծրագիրը և մեթոդները, ինչպես նաև գլուզերիտ գպրոցների հասարակական աշխատանքի բովանդակությունը և ձեհը՝ այն հաշվով, վոր նրանց հիմնական առանցքը գառնախոշոր կողեկտիվ գյուղատնտեսության կազմակերպումը և տեխնիկայի ուսումնասիրությունը: Ագրոնոմիական ծրագրին տալ թեքում ուսումնասիրելու գյուղատնտեսական առանձին ճյուղեր՝ համապատասխան տվյալ սայոնի անտեսության դարձացման հիմնական ուղղության: Հստվորում գյուղյերիտ գպրոցների ուսուցումը կազմակերպել այնպես, վորպեսզի աշակերտների մեջ մասնագիտացումը տարվի հենց առաջին կուբույց:

Այս միջոցներն անհրաժեշտ ե անցկացնել, առաջին հերթին, բամբակի ռայոններում՝ բամբակագործության կադրեր պատրաստելու համար:

գ) Զոկել մի խումբ խոշորագույն կոլխողներ և այնտեղ ապահովել առաջին հերթին, կիրառելու մի շարք կուլտուրական միջոցներ (տնալնագործական դպրոցներ և այլն), այն հաշվով, վոր նրանք ամբողջովին ընդգրկեն կոլխոզային ժերիտասարդությունը, այս կամ այն ձեռվ բարձրացնել նրա արտադրական վորակը և ընդհանուր կուլտուր քաղաքական մակարդակը։ Այս նպատակով, միքանի լավ զրոյզերիտ դըպրոցներ և այլ ուսումնական հիմնարկներ դարձնել դըպրոցաւ տնախնագործական բազաներ։

դ) Նպատակ ունենալով ապահովել սիստեմատիկ արտադրական ուսուցումը մեքենայական տեխնիկայի հիման վրա և ամբացնել զուղարիստ դպրոցները բատրակ-չքավորական կորիզով, պլենումը հանձնարարում ե եկ բյուրոյին կուսածողկոմատի հետ միասին, համապատասխան կազմակերպությունների միջոցով, մի շարք միջոցներ ձեռք առնել գյուղ, լերիտադպրոցների նյութական բազան ապահովելու համար։

Միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք առնել՝ ապահովելու համար զյուղյերիտ դպրոցները մանկավարժների կադրերով (զյուավորապես զյուղատնտեսներով): Առաջարկել ՀԼԿՑԵՄ գավկոմներին միջոցներ ձեռք առնել՝ տեղական գործկոմների շինարարական պլաններում ստցնելու զյուղյերիտ դպրոցների համար նոր շենքերի կառուցումը, նախատեսելով բոլոր հարմարությունները նոր պահանջների համաձայն։

Յ Զորս լերեկոյան զյուղյերիտ դպրոցների կազմակերպման փորձը Հայաստանում հաջողվեց, դրա համար ել անհրաժեշտ համարել լայնացնել նրանց

ցանցը և հասցնել այն 50% -ի ամրողջ Հայաստանում ալս լերկու տարվա ընթացքում:

Նույնպես անհրաժեշտ համարել կազմակերպել զանազան կուրսեր գլուղքերիտ դպրոցների հետ կապված գլուղատանտեսական առանձին հարցերի շուրջ՝ յերիտասարդության և հաստկավոր բնակչության ներդրավման համար:

4. Գլուղատանտեսական դպրոցների կազմակերպումը սովխողներում պետք է կատարել այն հաշվով, վորպեսզի 30—31 ուսումն, տարվանից ըոլոր սովխողներում նրանք կազմակերպված լինեն:

5. Պլենումը հանձնաբարում և ԿԿ-ի բլուրոյին լուսժողկոմատի հետ միասին վերանայել գյուղում գոյություն ունեցող կրթական ամրողջ սիստեմը, բարելավելու և ավահռվելու համար կրթական միասնական սիստեմը, այն հաշվով, վոր նա համապատասանի նոր պահանջներին և կապված լինի գլուղատանտեսության կոլեկտիվացման և վերակառուցման հետ:

3. ՎԱՐԵԿՑՈՒԹՅԱՆ ԲԽՆՎՈՐԾՎԱՆ ԱԽԵՐ ՊԱՏՐՇԱՑԵԼՈՒ ԲՆԵԴՎՅԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

1. ԿԿ-ի պլենումը գտնում ե, վոր գոյություն ունեցող վորակյալ բանվորական ուժեր պատրաստող շտագ ձեերը հանդիսանում են ժամանակավոր միջոցներ, վորոնք նպատակ ունեն մեղմացնել վորակյալ բանվորական ուժի սուբ պահանջը, դրա համար ել կուրս ընդունել հետզհետե դուրս վանելու այդ ձեերը այն հաշվով, վոր լայնացվեն գոյություն ունեցող ֆարզործուսները, կազմակերպվեն նոր ֆարզործուսներ, լեռնարդյունաբերական և շինարարական

դասընթացքներ, վորոնք մոտ ապագայում պիտի դառնան հիմնական ձևերը վորակյալ բանվորական ուժեր պատրաստելու գործում,

1. Այդ նպատակով անհրաժեշտ է՝

ա) գոյություն ունեցող ֆարզործուսներում աշնանալին ընդունելությունները հասցնել վոչ պակաս 500 մարդուց։ Բատվորում բանվորների և բատրակների լերեխաների կոնտինգենտն ապահովելու և նըրանց բավարար ընդհանուր-կրթական պատրաստություն տալու համար (լոթնամյակի շրջանում) պլինումն առաջարկում և ամփմվանից սկսել ֆարզործուսներին կից նախապարաստական կուրսերի կազմակերպումը, վորոնց մեջ ընդգրկել վոչ պակաս 300 մարդուց, ուր պետք ե ապահովել վոչ պակաս 35% ը աղջիկներով և 20% ը պիոներներով.

բ) նկատի ունենալով Հայաստանի լեռնալին և քիմիական արդյունաբերության զարգացման արագ աճումը և խոշոր հեռանկաները և արդ արդյունաբերության համար վորակյալ բանվորական ուժերի խոշոր պահանջը, անհրաժեշտ համարել կազմակերպելու յերկու ֆարզործուսներ՝ 1930/31ուս. տարվա սկզբում, վորոնցից մեկը լեռնային՝ Պեմզայի հանքերին կից, իսկ մյուսը՝ քիմիական՝ ցիանամիելի գործարանում։ Պենումը նույնպես անհրաժեշտ է գտնում կազմակերպել լեռնային տեխնիկում՝ Արթիկ տուֆին կից։

գ) պլենումը հառկապես ընդգծում է կառուցող բանվորներ պատրաստելու գործում ՑԻՏ-ի (Աշխ.Կենտր. ինստիտուտ) գերեխող մեթոդները և կարճաժակուրսները, որա համար ել անհրաժեշտ համարել կազմակերպելու Հայտաստանում լերկու կառուսի գալրոց-

ներ՝ 2—3 տարվա ուսուցման ժամանակամիջոցով, վորոնք պետք է հանդիսանան հիմնական և մշտական ձևերը գեռահասներից վորակլալ կառուցող բանվրաներ պատրաստելու զործում.

դ) վորակյալ բանվորական ուժերի սուր պահանջը հատկապես զգացվում է տեքստիլ արդյունաբերության համար:

Կապելով այն ՑԻԾ ի հետ գոյություն ունեցող պայմանագրի ժամանակամիջոցի լրացման հետ (1930 թվի), համապատասխան կերպով պետք է ընդարձակվեն տեքստիլ ֆաբրիկուններ այն հաշվով, վորակով ֆաբրիկունները լիակատար կերպով բավարարի տեքստիլ արդյունաբերության պահանջը վորակյալ բանվորական ուժերի նկատմամբ։ Միաժամանակ պետք է ընդարձակել Հայտեքստիլին կից յերեկուան բանվորական տեխնիկումը։

3. Պենումը հայտաբարում ե այն անբավարար կացությունը, վոր գոյություն ունի ֆաբրիկունների սարքավորման խնդրում (համապատասխան շինության, արենատանօցների, լարուատորիաների բացակայությունը և այլն), ինչպես նաև նրանց մանկավարժական կազրերի անբավարարությունը, քանակալին և վորակային տեսակետից։

Պենումը հանձնաբարում ե կե ի բյուրովին լուծել այս հարցը համապատասխան որգանների հետ այնպես, վոր 30/31 ուսումն, տարվա մեջը ֆաբրիկունների գաղրոցներն ապահովված լինեն անհրաժեշտ սարքավորումով և համապատասխան մանկավարժական կազրերով։

4. Հասարակական աշխատանքները ֆաբրիկու-

ներում (ԼԿՅՒՄ բջիջ, հասարակական և ուսանողական կազմակերպություններ և ալյն) նույնպես ամուր հիմքերի վրա դրված չեն: Պլենումն առաջարկում է ԼԿՅՒՄ գավկոմներին ուժեղացնել իրենց ղեկավարությունը կոմիտերիտական բջիջների և աշակերտական կազմակերպությունների վրա ֆարզործուսներում:

Ֆարզործուսների սովորողների հավաքներ, կոնֆերենցիաններ կատարել նրանց շուրջը հասարակական կարծիք ստեղծելու, դպրոցական աշխատանքների նըվաճումներն ու բացերը հայտնաբերելու, աշխատանքի փորձն առփոփելու և փոխանակելու համար:

Հասարակագիտության առարկաների գասավանդումը սերտ կերպով կապված պետք ե լինի տըվյալ ձեռնարկության և վողջ յերկրի հրատապ խընդիրների հետ:

4. ԳՊՐՈՅԾԿԵՆ ՀԻՄՆԵԲԻՆԵՐԸ ԲԵՆՎՈՐԵԿԵՆԱԾՆԵԼՈՒ ՅԵՎ. ԱՅԼ. ԶԵՒՆԵԲՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆՊԵՐԻՇՑԻՄ

1. Պլենումը հավաստում է, վոր մեր գալորոցական հիմնարկների բանվորականացման զործը դեմ և առնում աշակերտների նյութական դրության պայմաններին:

Ժողովրդական լուսավորության բյուջեն ու մյուս բոլոր մարմինների սժանդակությունը կադրեր պատրաստելու ասպարիզում չեն համապատասխանում այսորվա խնդիրներին ու պահանջներին: Ուստի պետք ե ընդարձակել ժողովրդական լուսավորության բյուջեն՝ մի կողմից, և մյուս կողմից առավելագույն չափով ներգրավել բոլոր հիմնարկների զծով հասարակական ու տնտեսական միջոցները կադրերի պատրաստ-

համար: Կոմյերիտական կազմակերպությունները և պետք է այս գործում ամեն կերպ ոժանդակեն ժողովրդական լուսավորության մարմիններին (ոժանդակություն լուսաբաժնների ու լուսողկոմատների բյուջեներին, լրացուցիչ բյուջեների հայթալիթում ուրիշ կազմակերպությունների գծով, սեփական միջոցների մորիլիզացիա և այլն):

2. Պէնումը վճռական կերպով խնդիր և գնում աստիճանաբար զյուղատեխնիկումներ բացանել անմիջականորեն շրջաններում ու զյուղերում: Այս միջացը վճռական նշանակություն կունենա աշակերտների նյութական վիճակի տեսակետից: Սա խոշոր նըշանատկություն կունենա նաև տեխնիկումի նպատակութին դրույթի և կուլտուրական հեղափոխության թափը զյուղում արագացնելու տեսակետից:

3. «75»-ի մորիլիզացիալի լինթարկելու փորձը հիմնականում հաջողվել եւ Պէնումն առաջարկում եկել բյուրոյին հետագալում ևս կատարել կոմիտեի տեսականների այսպիսի մորիլիզացիա մեր կուլտուրական և տնտեսական շինարարության ճակատի ավելի թույլ բնագավառների համար: Պրոլետարական մեր կադրերը պատրաստելու պրոբլեմը Հայաստանի Կոմյերիտական 1000-ից վոչ պակաս կոմիտեի տական ընդունելու խնդիրը: Պէնումը հավանություն ե տալիս կկը բյուրոյի այն ձեռնարկումներին, վորոնց համաձայն, հատուկ դասընթացների միջոցով, 140 կոմյերիտական պատրաստվելու յեն ԲՈՒՀ երի և 500 հոգի սեփակումների համար: Պէնումն առաջարկում ե հետագալում պլանական կառավագանությունների համար: Պէնումն առաջարկում ե հետագալում պլանական կառավագանությունների համար:

վորների, բատրակների ու չքավորների պատրաստելու այսպիսի դասընթացներ կազմակերպելը:

Պլենումն առաջարկում է նման դասընթացներ այս տարի կազմակերպել նաև ազգային փոքրամասնությունների համար:

4. Կադրեր պատրաստելու ասպարիզում ամենաթույլ տեղը ներկա պայմաններում պետք է համարել կադրեր պատրաստող կադրերի արտազրությունը: Պլենումն առաջարկում է միջոցներ ձեռք առնել վերացնելու ալս ճեղքվածքը՝ ժամանակավոր դասընթացներ կազմակերպելու, կոմիտեի աշխատանքներին մանկավարժական ԲՈՒՀ-եր ու Տեխնիկակումներ ներգրավելու միջոցով ինչպիս և համապատասխան կազմակերպությունների միջոցով ուսուցիչների վիճակը, զլիսավորապիս գյուղում, բարելավելու ձեռնարկումներով:

5. Մեր ԲՈՒՀ-երի բանվորականացումը մեզանում գոյություն ունեցող միմիայն 2 բանֆակով անհնարին կլինի: Պլենումն անհրաժեշտ է համարում Յերեանում և Լենինականում յեղած բանֆակների լայնացումն ու նորերի կազմակերպումը—Յերեանում՝ առավոտյան, իսկ Ալլահվերդում և Դափանում՝ դիշերային: Անհրաժեշտ է նաև Յերեանում ու Լենինականում գոյություն ունեցող բանֆակներին կից ոռուսական և թուրքական բաժանմունքների լայնացումը:

6. Կադրեր պատրաստելու գործի շուրջը անհրաժեշտ հասարակս կան կարծիք ստեղծելու նպատակով՝ պլենումն անհրաժեշտ է համարում ժողովրդական լուսավորության սիստեմի պարբերական հետազոտումը ԲԳՏ մարմինների միջոցով, այս հետազոտում-ստուգումներին մասնակից դարձնելով արհմիութենականն կոմ-

յերիտական կազմակերպությունները, ոքերեկ հեծեւագործ և ալլու

7. Տեխնիկական գիտելիքների համար նկատվող մասնայական շարժման, մանավանդ լերիտասարդ բանվորության մեջ, և հայերեն լեզով վորեե գրականությունն չունենալու պատճառով պլենումն անհրաժեշտ և համարում հայերեն լեզվով մասսայական տեխնիկական մի հանդեսի հրատարակումը, վորը կսպասարկի արտադրական բանվորին տեխնիկական գիտելիքներ ձեռք բերելու դորձին:

8. Կե պլենումն, իրեն հարցածային խնդիր, կուսածողկոմատի և Հայպետհրատի առաջ և գնում հայերեն լեզվով համապատասխան դպրոցական, գլխավորապես քաբդարծուսների դիսցիպլինաներին վերաբերյալ ող տեխնիկական հատուկ ձեռնարկներ հրատարակելու խնդիրը: Պետք և նաև ապահովել կոլլագոները ձեռնարկների հրատարակությամբ:

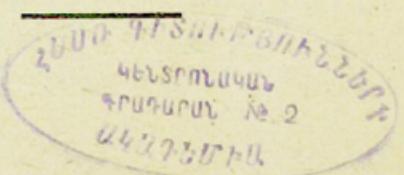
9. ԼեզեՄ բջիջների անելիքները ԲՈՒՀ-ելում ու տեխնիկումներում կայանում են կոմիերիտմիության գերը բարձրացնելու մեջ իրենց դպրոցական հիմնարկները բարելավելու դորձում:

Ուղղել վերջիններիս գործունելությունն ուսանողության և, առաջին հերթին, կոմիերիտականների ակադեմիական առաջադիմության բարձրացման վրա: Այս պետք է կատարվի սոցմրցումը ծավալելու և հարվածայնությունը կազմակերպելու սկզբունքով: Պետք է դպրոցական հիմնարկները մոտեցնել արտադրությանը, լավագույն կերպով կազմակերպել արտադրական անընդհատ պրակտիկա, ինչպես և հասարակական նագրուզկայի կարգով, ԲՈՒՀ-երի ու

տեխնիկորմների համար բանվոր, բատրակ և չքառվոր լերիտասարդությունը պատրաստելու դասընթացներ բաց անելու և այլն:

10. ԼեթեՄ արտադրական և գլուղական բջիջները վերահսկողություն պետք ե սահմանեն ուղարկվողների ուսման գործի վրա, հաստրակական վերահսկողություն սահմանեն ձեռնարկություններում անընդհատ արտադրական պրակտիկա անցկացնելու վրա, յերիտասարդ բանվորության կուլտուրական տեխնիկական մակարդակը բարձրացնելու ասուարիզում ողտագործեն ուսանողությունը, և առաջին հերթին, կոմյերիտականներին:

11. Կոմյերիտ բջիջները բանվոր և աշխատավոր գյուղացիական լերիտասարդության տեխնիկական գիտելիքների համար մասսայական շարժման նախաձեռնողն ու կազմակերպիչը պետք ե հանդիսանան: Ուսցիոնալիզատորական, գյուտարարական, արտադրական-տեխնիկական, գյուղատնտեսական և այլ խըմբակների կազմակերպումը տեղերում, «Տեխնաս» ընկերությունների բջիջների կազմակերպումը և առաջին հերթին՝ կոմյերիտականների գլխովին ներգրավումն այս բջիջների մեջ—ամեն մի կոմյերիտ բջիջի մարտական խնդիրն ե: «Վոչ պակաս, քան որական մի ժամ տեխնիկական գիտելիքների համար» լոգունողը պետք ե իրագործվի արտադրության և գյուղատնտեսության մեջ զբաղված բոլոր կոմյերիտականների կողմից:

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0038342

[104]

ԳՐԱՆՑ 15 ԿՈՂ. ՄԵ.Ս. (1¹/₂ մամու)

A I
3716

Комсомол на боевых позициях

Госиздат ССР Армении

Эревань—1930